

Sant Joan, comença la festa

La nit d'este divendres s'encendran foguerades a molts indrets de les Terres de l'Ebre. És una tradició que es manté des de fa molts anys tot i les limitacions establertes per raons de seguretat, especialment pel que fa a les foguerades a llocs públics. Respon a la celebració de l'entrada a l'estiu, el solstici d'estiu, l'origen de la qual es perd en la nebulosa dels temps.

Josep Bayarri Raga,
periodista

A principis dels anys cinquanta el centre de Tortosa, l'antic barri dels Pescadors, estava totalment enderrocat per causa dels vuit mesos de front de guerra l'any 1938. A la gran esplanada que va quedar es va construir l'ajuntament, inaugurat el 1954, les cases que envolten la plaça i l'edifici de correus, que aleshores acollia també els Jutjats. Però la resta de l'espai quedava buit fins a la construcció dels edificis actuals a finals dels seixanta i principis dels setanta. Allí s'instal·laven pavellons desmuntables com el Teatro Argentino o circo. Hi havia dos places, la placeta de dalt i la placeta de baix, avui encara existents. A les dos es feien foguerades per Sant Joan i la quiballa del barri competia per trobar fustes i mobles vells que cremar, demanaven casa per casa i a totes les botigues. De vegades es confrontaven per aconseguir material. Les foguerades van deixar de fer-se els anys vuitanta, però els darrers anys comencen a reactivar-se de nou. La fo-

La celebració de l'entrada de l'estiu es celebra amb foc a molts llocs de la Mediterrània. ARXIU

guerada de la placeta de baix era el punt de partença de les festes del barri, el barri de Sant Pere, que s'acabaven el dia del sant. Es feien tota mena d'activitats, entre les quals destacaven la xocolatada per als menuts i especialment el ball amb orquestra.

A Tortosa hi havia dos orquestres;

la Batavia Jazz i la Virginia amb les seues cantants, animadores, en deien, Lolita Sol i Pepita Solanes. Les mateixes orquestres actuaven a totes les festes dels barris tortosins que es perllongaven des de Sant Joan fins a la Mare de Déu d'Agost. La primera era la de Ferreries, a l'avinguda de Catalunya, davant del que

avui és el Montepio de Xofers, però el barri de Sant Vicent feia també la seua festa que ha tingut continuïtat fins el dia d'avui i es celebra estos dies, per Sant Joan, davant l'Església del Roser. Seguien les festes al Garrofé, Remolins per Sant Jaume, Raval de la llet, el Rastre... La gent s'abocava tant en l'organització com en la participació. No hi havia massa cosa més, com a molt atansar-se caminant a les festes de Roquetes i les de Jesús, les més immediates. Les Associacions de Veïns estaven prohibides però hi havia Comissions de Festes. A finals dels setanta van anar perdent incidència les festes de barri, tot i que encara avui hi ha barris que en celebren. El 1996, promoguda des de l'Ajuntament, es va crear la Festa del Renaixement que enguany comença el 26 de juliol i arriba ja a la 26a edició havent aconseguit una important participació de la ciutadania i projecció arreu.

Hi ha dos llocs on la festa de Sant Joan coincideix amb la seua Festa Major, l'Ampolla i el barri tortosí dels Reguers. També cal considerar que a moltes localitats -Roquetes, Xerta, Gandesa, la Ràpita i el Perelló, entre altres- la nit de Sant Joan se celebra

ran revetlles populars. Serà l'inici del calendari de les festes majors que al llarg dels mesos de juliol i agost se celebraran per molts indrets de les Terres de l'Ebre. Començant per Roquetes i Santa Bàrbara; seguint per Sant Jaume a Camarles i la Ràpita, però especialment els dies entorn de la Mare de Déu d'Agost, com és el cas d'Amposta, la Sénia i Deltebre, fins a principis de setembre amb les Festes Majors d'Ulldecona i Tortosa.

A mitjans dels setanta, per iniciativa d'Òmnium Cultural i com a pròleg a la foguerada de Sant Joan, es comença a celebrar a Tortosa l'arribada de la Flama del Canigó. S'encenia el dia abans al cim de la muntanya del Canigó i era portada fins a diversos indrets del país; arribava a mitja tarda i era rebuda davant de l'ajuntament. Des del foc inicial s'encenien les que es portaven pels diversos pobles de la Vegueria per encendre les foguerades de la nit.

La tarda d'este divendres 23 de juny, a les sis, organitzada per la Comissió de Festes de Font de Quinto, està prevista l'arribada de la flama a Campredó on es farà calarà foc a la foguerada. ■